

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN BELİRLİ GÜN VE HAFTALARA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Dr. Başak Karakoç Öztürk
Çukurova Üniversitesi
Adana
bkarakoc@cu.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin ortaokullarda kutlanan veya anılan belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla yapılan araştırma nitel bir çalışma olarak desenlenmiştir. Adana ili Çukurova, Yüreğir ve Seyhan ilçelerinde bulunan üç farklı okulda görev yapan 15 Türkçe öğretmeniyle görüşmeler yapılmış, öğretmenlerin seçiminde tipik durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenler okullarında belirli gün ve haftalara yönelik programların düzenlendiğini, bu programların öğrencileri sosyalleştirdiğini, günün anlam ve önemini kavranmasına yardımcı olduğunu ve öğrencilere sorumluluk alma duygusu yaşattığını belirtmişlerdir. Bazı öğretmenler ilgi çekici olması için programları genellikle günlük yaşamla ilişki kurarak planladıklarını, bazı öğretmenler ise programlarda farklı duygulara hitap eden etkinliklere yer verdiklerini ifade etmiştir. Ayrıca öğretmenlerin belirli gün ve haftalara Türkçe dersinde çeşitli şekillerde yer verdikleri, en fazla etkinlik düzenledikleri belirli gün ve haftaların Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, İstiklâl Marşının Kabulü ile Cumhuriyet Bayramı olduğu, bir öğretmenin mevcut bulunan belirli gün ve haftalara Yaratıcılık Haftası eklemek istediği, bazı öğretmenlerin ise mevcut bulunan belirli gün ve haftalardan Dünya Felsefe Gününün ve Girişimcilik haftasının çıkarılması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe dersi, ortaokul, belirli gün ve haftalar, öğretmen görüşleri.

OPINIONS OF TEACHERS OF TURKISH ABOUT IMPORTANT DAYS AND WEEKS: A QUALITATIVE RESEARCH

Abstract

This study aims at revealing opinions of teachers of Turkish about the activities performed in important days and weeks celebrated or commemorated at junior high schools. The study was designed as a qualitative research. Typical case sampling was used, and 15 teachers of Turkish at three different schools in Cukurova, Yuregir and Seyhan districts of Adana were interviewed. The collected data were analyzed via content analysis. According to the results of the study, teachers reported that activities are organized for important days and weeks at their schools, and those activities socialize their students, help them to understand the meaning and importance of the day, and make them to experience the sense of taking responsibility. Some teachers stated they usually plan activities in relation to daily life to make them more attractive, and some others claimed they include activities addressing different senses. It is found out that the teachers integrate important days and weeks in Turkish classes in various ways, and the mostly celebrated days and weeks are National Sovereignty and Children's Day, Adoption of Turkish National Anthem, and Republic Day. It is also found out that one teacher recommends creativity week as an addition, and some teachers suggest suspension of World Philosophy Day and Global Entrepreneurship Week among the important days and weeks celebrated at schools.

Key Words: Turkish lesson, junior high school, important days and weeks, teachers' opinions.

GİRİŞ

Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak tanımlanan eğitim, çağımızda yalnızca bilgi aktarmak ve davranış değişikliği olarak değil, yaşam boyu devam eden, bireye yaratıcı ve üretici yeteneklerini geliştirme olanağı sağlayan bir süreç olarak algılanmaktadır. Bu bakış açısı eğitim kurumu olan okulların işlevlerini de değiştirmiş, belli yaşlarda eğitime başlanan ve bitirilen, bilgiyi aktaran okullar yerine, bilgiye ulaşmaya ve bilgi üretmeye yardımcı olan, yaşam boyu öğrenmeyi öğreten okullara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır.

Okullarda, çocuğun toplumsallaşmasını sağlayan, onun zihinsel, duygusal ve toplumsal yönlerden gelişmesine yardım eden ve davranışlarını düzenleyen bütün öğrenim tecrübeleri eğitim programı kavramı içerisine girmektedir. Bu nedenle, eğitim programı çocuğun okul veya okul dışındaki bütün öğretim tecrübelerini içeren bir kavramdır (Varış, 1994, s.20). Çağdaş bir eğitim programında; öğrencilerin öğrenmesi gereken zorunlu dersler, seçimsel dersler, rehberlik, beslenme, sağlık hizmetleri ve çok yönlü gelişmelerine katkıda bulunan sosyal ve kültürel etkinliklerin bulunması öngörülmektedir (Gültekin, 2007).

Ülkemizde sosyal ve kültürel etkinlikler Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmekte olup söz konusu yönetmelik; resmî, özel ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında, bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda yapılacak etkinliklerle törenler ve diğer çalışmaların düzenlenip yürütülmesiyle ilgili esasları kapsamaktadır. Bu yönetmeliğin amacı; resmî, özel ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında ders programlarının yanında öğrencide güven ve sorumluluk duygusu geliştirmeye, yeni ilgi alanları oluşturmaya ve beceriler kazandırmaya yönelik bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda öğrenci kulübü ile toplum hizmeti çalışmalarının usul ve esaslarını düzenlemektir. Yönetmeliğe göre sosyal etkinlikler; kulüpler ve çalışma esasları, toplum hizmeti ve çalışma esasları, törenlerle ilgili esaslar, bayramlar, belirli gün ve haftalar gibi etkinlikleri içermektedir.

Belirli gün ve haftalar, Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinde, okul veya kurumlarda kutlanabilecek ya da anılabilecek gün ve haftalar olarak tanımlanmıştır (MEB, 2005). Belirli gün ve haftalar yoluyla öğrencilerin evrensel, ulusal ve toplumsal açıdan önemli konular hakkında bilgilendirilmesi, ilgi ve dikkatlerinin bu konulara çekilmesi mümkün olabilmekte, böylece daha bilinçli bir yurttaş ve duyarlı bir insan olmalarına katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Belirli günler ve haftalar gibi özel günlerin kutlanması ve anılması hem ders içi hem de ders dışı faaliyetlere girmektedir. Türkçe dersi içinde yapılabildiği gibi, ders dışında da çeşitli etkinliklerle kutlama ve anma programları yapılmaktadır (Duruhan ve Bedir, 2005). Ders dışı etkinliklerle ilgili yapılan araştırmalar genellikle bu tür etkinliklerin, ders başarısına, okul kültürünün algılanmasına, liderlik yeteneklerinin ortaya çıkarılmasına ve geliştirilmesine, benlik gelişimine, sosyal ve ahlak gelişimine, boş zamanları verimli değerlendirmeye, demokratik bir tutum kazanmaya vb. olumlu etkilerinin olduğunu göstermektedir (Köse, 2003; s.205-206).

Ders dışı etkinlikler, öğrenciler açısından gelişimsel sonuçları nedeniyle gittikçe artan bir ilgi görmektedir. Bunun en önemli nedeni ders dışı etkinliklerin hem okul başarısını hem de okuldan kopuşu ve ayrılmayı engelleyen rollerinin bulunmasıdır (Cooper, Denner & Lopez, 1999; Dryfoss, 1999; Eccles & Gootman, 2002; Gambone & Arbretton, 1997; Halpern, 1999; Larson, 1994; Lerner & Galambos, 1998; Pittman, Ferber & Irby, 1999; Scales, 1999; Quinn, 1999 Akt. Eccles & Templeton, 2002). Ayrıca normal okul saatleri ve okul binası dışındaki eğitim ihtiyacı nedeniyle de ders dışı etkinliklere olan ilgi büyümektedir (Eccles & Templeton, 2002). Gelişim üzerinde çalışan bilim adamları da ders dışı etkinliklere katılım için fırsatların arttırılmasını önermektedir (Eccles & Gootman, Akt. Fredricks & Eccles, 2005). Çoğu Avrupa ülkesinde öğrencilerin bir öğretim kademesinde aldıkları ders dışı etkinlikle ilgili sertifika, bir üst öğrenime geçerken dikkate alınan önemli bir ölçüt olmaktadır (Gholson, 1985).

Okullarımızın görevleri arasında önemli bir yer tutan ders dışı etkinlikler, öğretmenin bireysel teşebbüsleri ile renklenen, öğrencide ilgi ve istek uyandıran ve en önemlisi öğrenciye sorumluluk almasını, verilen görevi yerine getirmesini ve başarının haklı sevincini yaşamasını sağlayan etkinliklerdir. Bilginin aktarıcısı olan öğretmen, öğretme etkinliklerinin düzenleyicisi olan öğretmene; sınıfta tek karar veren kişi durumundaki öğretmen,

öğrencilerle birlikte karar veren kişi durumundaki öğretmene; kontrol edici öğretmen, düzenleyici, öğrencinin ihtiyaçlarıyla ilgilenen (Can, 1997) öğretmene dönüştüğünde bu tür etkinliklerde başarıyı yakalamada önemli artılara sahip olacaktır. Öğretmenlerin rehberliğinde öğrencilerin bilgi edinmeleri, edindikleri bilgileri kullanmaları açısından önemli fırsatlar yaratan belirli gün ve haftaları kutlama etkinlikleri de süreklilik arz eden, farklı bilgi, beceri ve davranışlar gerektiren eğitim etkinlikleridir (Göçer, 2004). Bu bakımdan öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarmaları, çeşitlendirmeleri ve geliştirmeleri için önemli bir uygulama alanıdır.

Bazı ülkelerde öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmek için okullarda çeşitli programlar hazırlanmakta, belirli gün ve haftalar çeşitli adlarla kutlanmaktadır. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde Pi Günü, Amerikan Eğitim Haftası, Ulusal Aile Katılımı Günü, Okul Gönüllüleri Haftası, Bayrak Günü, Amerikan Bağımsızlık Günü, Anayasa Günü, Yangınları Önleme Haftası; İngiltere'de ise Dünya Sağlık Günü, Tasarım ve Teknoloji Haftası, Dünya Çevre Günü, Dünya Barış Günü, Dünya Öğretmenler Günü, Çocuk Güvenliği Haftası, Dünya Hayvanlar Günü belirli gün ve haftalar olarak kutlanmaktadır (Woodlands Junior School, 2006; Holiday Insight, 2006; NEA, 2006; Project Appleseed, 2006; Akt. Gültekin, 2007).

Ülkemizdeki eğitim kurumlarında, belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmalar yoluyla okul ve çevre arasında ilişki kurulması, öğrencilerin toplumun kültürünü tanınması, duyarlı vatandaşlar olmaları gibi önemli kazanımlar elde edilmeye çalışılmaktadır. Aynı zamanda, belirli gün ve haftalar vasıtasıyla toplum için olduğu kadar insanlık için de önemli ve yararlı konulara dikkat çekerek öğrencilerin bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır (Paykoç, 1987; Sözer, 1998). Oysa eğitim-öğretimin önemli aktörleri olan yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilerin okullardaki belirli gün ve haftalara yönelik çalışmalara yeterince ilgi göstermedikleri ve bu çalışmaları yararlı bulmadıkları çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. Örneğin Köse (2007) tarafından yapılan araştırmada ders dışı etkinliklere katılmayan öğrenciler, bu etkinliklere katılmama nedenlerini yüksek oranda ailelerinin istememesi olarak göstermişlerdir. Gültekin (2007) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise öğretmenlere göre, ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların istenilen biçimde gerçekleştirilememesinin ve istenilen yararın elde edilememesinin nedenlerinden biri öğrencilerin ilgisizliği ve belirli gün ve haftaların yararlı olduğuna inanılmamasıdır. Şiringel (2006) tarafından yapılan araştırmada da öğretmenlerin, belirli gün ve haftaların Türkçe dersi içinde sağlıklı yürütülemediğini, öğrencilerin dersi yaşayarak öğrenmesine yardımcı olmadığını düşündükleri bulgulanmıştır. Duruhan ve Bedir (2005) ise yaptıkları araştırmada belirli gün ve haftaların öğrenciye davranış kazandırma bakımından etkililik düzeyinin devlet okullarında ve özel okullarda yüksek olmadığını tespit etmiştir. Oysa belirli gün ve haftalara yönelik çalışmalara gereken önem verilirse ve bu çalışmalar etkili bir şekilde yürütülürse öğrencilerin hem akademik gelişimlerine katkı sağlayan hem de onları toplumsal, kültürel, insani değerlerle donanmış olarak yetiştiren yani bir bütün olarak gelişimlerine yardımcı olan bir alan oluşacaktır. Ayrıca çocukların yaklaşık olarak on iki yaşından sonra yetişkin kişiliği biçimlenmeye başlamakta, ortaokul tamamlandığında ise kişiliğin baskın özellikleri gelişmektedir. Bu nedenle, demokratik toplum özelliklerini koruyan ve kültüre katkıda bulunmayı amaçlayan bireyler yetiştirebilmek için bu dönemden yararlanarak çocukların çeşitli tutumları, kişilik özelliklerini, değer sistemlerini ve davranış kalıplarını kazanmaları gerekmektedir (Şiringel, 2006, s. 8). Dolayısıyla belirli gün ve haftalara yönelik kutlama veya anma programlarına anlamına uygun olarak, etkili bir şekilde yer verilmesi bu amaçlara hizmet edeceği için önemlidir.

Yukarıdaki araştırma sonuçlarından yola çıkarak belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmaların tam olarak amacına ulaşmadığı ve yararlı bulunmadığı söylenebilir. Bu bağlamda belirli gün ve haftalara yönelik programların planlaması ve yürütülmesi açısından önemli bir role sahip olan öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin nitel bir araştırma yoluyla ayrıntılı olarak belirlenmesi söz konusu programları planlama, sunma ve Türkçe dersiyle ilişkilendirme bakımından farklı ve özgün fikirler ortaya koyarak daha etkili bir eğitim öğretim süreci yaşanmasına katkı sağlayabilir. Bununla birlikte öğretmenlerin belirli gün ve haftaların yararı ve gerekliliğine ilişkin düşünceleri ile nasıl daha yararlı olabileceğine ve eğitim- öğretim süreci içinde daha etkili bir şekilde kullanılabileceğine dair önerileri de daha etkili uygulamalar yapılması yolunda ışık tutabilir.

Bu önem ve gerekçelerden yola çıkarak yapılan araştırmanın genel amacı, Türkçe öğretmenlerinin ortaokulda kutlanan veya anılan belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini değerlendirmektir. Bu genel amaç doğrultusunda gerçekleştirilen araştırmanın alt amaçları şunlardır:

1. Belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmaların planlama sürecine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
2. Belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmaları sunma sürecine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. Belirli gün ve haftaların Türkçe dersiyle ilişkilendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Belirli gün ve haftalara yönelik çalışmaların yararı ve gerekliliğine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin belirli gün ve haftalara yönelik çalışmaların daha etkili ve yararlı olmasına ilişkin önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Türkçe öğretmenlerinin ortaokulda kutlanan veya anılan belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılan nitel bir çalışmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, Adana ili merkez ilçelerindeki (Çukurova, Seyhan ve Yüreğir) beş ortaokulda görev yapan 15 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Söz konusu öğretmenler amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme ile belirlenmiştir. Böylece ortalama düzeydeki okullarda görev yapan Türkçe öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan uygulamalardan yola çıkarak görüşleri hakkında fikir edinmenin mümkün olabileceği düşünülmüştür. Öğretmenlerin araştırmaya katılmasında gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler

		N
Cinsiyet	Kadın	9
	Erkek	6
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	1
	6-10 yıl	2
	11-15 yıl	4
	16- 20 yıl	4
	21 yıl ve üzeri	4
Eğitim Durumu	Eğitim Fakültesi	9
	Fen Edebiyat Fakültesi	6
TOPLAM		15

Tablo 1’de görüldüğü gibi görüşme yapılan 15 öğretmenden 9’u kadın, 6’sı erkektir. Bu öğretmenler içinden bir ile beş yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmen sayısı 1, altı ile on yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmen sayısı 2, on bir ile on beş yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmen sayısı 4, on altı ile yirmi yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmen sayısı yirmi 4, yirmi bir yıl ve üzerinde mesleki kıdeme sahip öğretmen sayısı 4’tür. Bununla birlikte eğitim fakültesi mezunu öğretmen sayısı 9 iken, fen-edebiyat fakültesinden mezun öğretmen sayısı 6’dır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun geliştirilmesi sürecinde ilk olarak açık uçlu sorulardan oluşan taslak bir form oluşturulmuş, formun dil geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuştur. İki Türkçe eğitimi, bir ölçme ve değerlendirme, üç eğitim programları ve öğretim alan uzmanı ile beş Türkçe öğretmenin değerlendirilmeleri sonrasında alınan geri bildirimlerden yola çıkarak taslak formdaki bazı sorularda düzeltmeler yapılmış, böylece forma son şekli

verilmiştir. Görüşme formu pilot uygulama olarak 5 Türkçe öğretmenine uygulanmış, uygulama sonucunda, formdaki soruların öğretmenler tarafından anlaşıldığı, bir görüşmenin yaklaşık 25-30 dakika sürdüğü belirlenmiştir.

Söz konusu görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğretmenlerin kişisel bilgilerini öğrenmeye yöneliktir. İkinci bölümde ise öğretmenlerin belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini öğrenmek için 13 soru yer almaktadır. Görüşmeler, öğretmenlere uygun zamanlarda, okuldaki uygun bir mekânda, görüşme için uygun ortam sağlanarak yapılmış, yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşme yoluyla elde edilen veriler içerik analizi yapılarak analiz edilmiştir. Öncelikle veriler metin hâline getirilmiş, temalar belirlenmiş ve kodlar oluşturulmuştur. Kodlama yaparken ilgili alan yazın, araştırmanın genel amacı ve alt amaçları, görüşme soruları da göz önünde bulundurulmuştur. Veriler araştırmacı dışında bir alan uzmanı tarafından da incelenmiş, belirlenen kodlara yönelik uyuşum yüzdeleri Miles ve Huberman'ın (1994, s.64) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılarak hesaplanmış ve uyuşumun %90 olduğu saptanmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular betimlenmiş, güvenilirliği arttırmak için öğretmen görüşlerinden alıntılara yer verilmiştir. Alıntılar sunarken öğretmenler "Ö" harfi ve numara verilerek kodlanmıştır (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4...).

BULGULAR

Türkçe öğretmenlerinin okullarında belirli gün ve haftalara yönelik kutlama veya anma programları düzenlenip düzenlenmemesine ilişkin görüşleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Kutlama veya Anma Programları Düzenlenip Düzenlenmemesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
Düzenleniyor	15
Düzenlenmiyor	-

Tablo 2'de görüldüğü gibi görüşme yapılan öğretmenlerin tümü okullarında belirli gün ve haftalara yönelik kutlama ve anma programları düzenlendiğini belirtmiştir. Okullarında bu tür programların düzenlenmediğini ifade eden öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenlerden biri konuyla ilgili görüşünü şöyle dile getirmiştir: *"Okulumuzda mutlaka belirli gün ve haftalarla ilgili programlar düzenleniyor. Hem okul idaresi hem öğrenciler üzerlerine düşeni yapıyor. Öğrencileri de dahil ediyoruz programlara mutlaka."* Ö4.

Tablo 3: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Olarak Yapılan Etkinliklerin Planlanmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
Görevlendirilen öğretmenlerce planlanması	12
Görevli öğrencilerin yapmak istedikleri etkinliklerin yapılması	1
Okul idaresinin kabul ettiği etkinliklerin planlanması	2

Öğretmenlere belirli gün ve haftalara yönelik etkinliklerin nasıl planlandığı sorulduğunda Tablo 3'te görüldüğü üzere öğretmenlerin büyük çoğunluğu okul idaresi tarafından görevlendirilen öğretmenlerce planlandığını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bir öğretmen bazen görevlendirilen öğrencilerin yapmak istedikleri etkinliklere de yer verildiğini söylemiş, iki öğretmen ise okul idaresinin kabul ettiği doğrultuda etkinliklerin planlandığını belirtmiştir. Bu konuda öğretmenlerden biri *"Genellikle okul idaresi tarafından görevlendirilen öğretmenler oluyor. Bu öğretmenler planlıyor etkinlikleri. Bazen de görevlendirilen öğrencilerin fikirleri alınıyor. Eğer ilginç, güzel fikirler varsa onların istediği etkinliklere de yer veriliyor."* Ö1 diyerek görüşlerini ifade etmiştir.

Tablo 4: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Olarak Hazırlanan Programların İlgi Çekici Olması İçin Neler Yapıldığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
Yaşamla ilişki kurulması	5
Farklı duylara hitap edilmesi	5

Öğretmenlere belirli gün ve haftalara yönelik olarak hazırlanan programların ilgi çekici olması için neler yaptıkları sorulduğunda Tablo 4'te görüldüğü gibi 5 öğretmen programları genellikle günlük yaşamla ilişki kurarak planladığını, 5 öğretmen ise programlarda farklı duylara hitap eden etkinliklere yer vermeye çalıştıklarını ifade etmiştir. Bunun dışında 5 öğretmen ise programların ilgi çekici olması için özel bir çaba harcamadığını belirtmiştir.

Tablo 5: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Olarak Sunulan Etkinlik Türlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
Günün anlam ve önemini anlatan yazıların okunması	15
Şiir okunması	15
Öğrencilerce oyunların sahnelenmesi	6
Okul korosunun şarkılar söylemesi	4

Görüşme yapılan Türkçe öğretmenlerine belirli gün ve haftalara yönelik olarak daha çok ne tür etkinlikler yapıldığı sorulduğunda Tablo 5'te görüldüğü gibi öğretmenlerin tümü günün anlamını ve önemini anlatan yazıların ve şiirlerin okunduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra 6 öğretmen öğrenciler tarafından çeşitli oyunların sahnelendiğini, 4 öğretmen ise okul korosunun şarkılar söylediğini ifade etmiştir. Bu konuda görüş belirten öğretmenlerden biri görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir:

" Genellikle günün anlam ve önemi hakkında bilgi veriliyor. Bu tür yazılar okunuyor. Her programda mutlaka şiirler okuyor çocuklar. Bazen de konuya uygun tiyatro oyunları oynuyorlar." Ö2.

Tablo 6: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Olarak Hazırlanan Programların Sunumunda Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
Kullanıyorum	8
Yeterince kullanmıyorum	4
Hiç kullanmıyorum	3

Belirli gün ve haftalara yönelik olarak hazırlanan programların sunumunda teknolojik araç-gereç kullanıp kullanmadıkları sorulduğunda Tablo 6'da görüldüğü üzere 8 öğretmen kullandığını, 4 öğretmen ise yeterince kullanmadığını belirtmiştir. Sunumlarında teknolojiyi yeterince kullanmayan öğretmenler buna gerekçe olarak teknolojik araç-gereçleri kullanma konusunda bilgi yetersizliklerinin bulunduğunu, okullarının bu açıdan yeterli donanıma sahip olmadığını ifade etmişlerdir. Üç öğretmen ise bu programlara yeterince ilgi gösterilmediği için teknolojik araç-gereçleri hiç kullanmadığını söylemiştir.

Tablo 7: Belirli Gün ve Haftaların Türkçe Dersiyile İlişkilendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri

	f
Ders kitabındaki ilgili metinlerin okunması	13
Öğrencilere günün anlam ve önemine yönelik bilgi verilmesi	10
Günün anlam ve önemine uygun farklı metin türlerinden örnek okuma ve tartışma	5
Öğrencilere günün konusuna uygun şiir ve kompozisyon yazdırılması	5
Öğrenciler tarafından getirilen metinlerin sınıfta okunması	5
Öğrencilere kutlanan veya anılan günle ilgili slayt, video, kısa film izletilmesi	3
Öğrencilere o günle ilgili duygu ve düşüncelerinin anlattırılması	2

Görüşme yapılan Türkçe öğretmenlerine belirli gün ve haftalara Türkçe dersinde nasıl yer verdikleri sorulduğunda Tablo 7'de görüldüğü gibi öğretmenlerin büyük çoğunluğu ders kitabındaki ilgili metinlerin okunması ve öğrencilere günün anlam ve önemine yönelik bilgi verilmesi yoluyla belirli gün ve haftaların Türkçe dersiyile ilişkilendirildiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte 5 öğretmen farklı metin türlerinden örnekler okuduklarını ve o konu hakkında tartıştıklarını, 5 öğretmen öğrencilere günün konusuna uygun şiir ve kompozisyon yazdırdıklarını, 5 öğretmen konuyla ilgili olarak öğrencilerin çeşitli metinler getirdiklerini ve bu metinleri sınıfta okuduklarını, 3 öğretmen öğrencilere kutlanan veya anılan günle ilgili slayt, video, kısa film izlettirdiklerini, 2 öğretmen de öğrencilere o günle ilgili duygu ve düşüncelerini anlattırdıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerden biri belirli gün ve haftalara, derslerinde şu şekilde yer verdiğini dile getirmiştir:

“Dersi işlerken öğrencilere o güne veya haftaya özgü bilgi veriyorum mutlaka, günün önemi hakkında bazen ben bir metin getiriyorum, sınıfta okuyoruz, o konuyla ilgili konuşuyorum, konuşturuyorum, tartışıyoruz. Bazen öğrencilere kutlanan günün veya haftanın konusuyla ilgili kompozisyon veya şiir yazdırıyorum.” Ö5.

Tablo 8: Türkçe Dersinde En Fazla Etkinlik Düzenlenen Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	15
İstiklâl Marşının Kabulü	14
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı	13
Kütüphaneler Haftası	12
10 Kasım	10
Çanakkale Zaferi	8

Türkçe öğretmenlerine en fazla etkinlik düzenledikleri belirli gün ve haftaların hangileri olduğu sorulduğunda, Tablo 8’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin hepsi en çok 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramıyla ilgili etkinlikler düzenlediklerini belirtmişlerdir. Bunu İstiklâl Marşının Kabulü, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, Kütüphaneler Haftası, 10 Kasım ve Çanakkale Zaferi izlemektedir.

Tablo 9: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Olarak Yapılan Çalışmaların Yararına İlişkin Öğretmen Görüşleri

	f
Yararlı bulanlar	13
Günün anlam ve öneminin kavranmasını sağlaması	11
Öğrencileri sosyalleştirmesi	11
Öğrencilere sorumluluk alma duygusunu yaşatması	9
Sözlü anlatım becerilerini geliştirmesi	9
Yaşayarak öğrenmeyi sağlaması	6
Hayata dair önemli konuları öğrenmelerini sağlaması	5
Öğrencilerin duyarlılık kazanmalarını sağlaması	5
Araştırma yapma yeteneği kazandırması	5
Öğrencilerde milli bilinç oluşturmaları	4
Yararlı bulunmayanlar	2
Kâğıt üzerinde kalması	1
Amaca uygun yapılmaması	1

Türkçe öğretmenlerine belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmaların yararlı olup olmadığı sorulduğunda 13 Türkçe öğretmeni bu çalışmaları yararlı bulduğunu, 2 Türkçe öğretmeni ise çalışmaların yararlı olmadığını belirtmiştir. Bu tür programların yararlı olduğunu düşünen öğretmenlerin çoğu buna gerekçe olarak günün anlam ve öneminin kavranmasına yardımcı olduğunu, öğrencileri sosyalleştirdiğini, öğrencilere sorumluluk alma duygusu yaşattığını ve öğrencilerin sözlü anlatım becerilerini geliştirdiğini belirtmiştir. Bunun dışında 6 öğretmen yaşayarak öğrenmeyi sağladığını, 5 öğretmen hayata dair önemli konuları öğrenmelerini sağladığını, 5 öğretmen öğrencilerin duyarlılık kazanmalarını sağladığını, 5 öğretmen araştırma yapma yeteneği kazandığını ve 4 öğretmen öğrencilerde milli bilinç oluşturduğunu ifade etmiştir. Bu yönde görüş belirten öğretmenlerden biri şunları söylemiştir:

"Bence belirli gün ve haftalara yönelik çalışmalar, belirli gün ve haftalar üzerinde durmak yararlı oluyor. O günün önemini kavratıyor çocuklara. Bir de programlarda görev alan öğrenciler sorumluluk duygusunu yoğun olarak hissediyor. Bizim beklediğimiz bir şey de kendilerini sözlü olarak ifade edebilmeleri. Sözlü anlatım becerileri de geliyor bence." Ö12.

Bu tür programların yararlı olmadığını düşünen öğretmenlerden biri hazırlanan programların sadece kâğıt üzerinde kaldığını, layıkıyla hazırlanmadığını dile getirmiş, bir öğretmen ise amaca uygun yapılmadığını belirtmiştir. Böyle düşünen öğretmenlerden biri görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

"Bence pek yararlı olmuyor. Kimse dinlemiyor, ilgilenmiyor. Layıkıyla hazırlanmıyor çünkü. Yapılması gerektiği için yapılıyor, kâğıt üzerinde kalıyor." Ö8.

Tablo 10: Öğretmenlerin En Gerekli Buldukları Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşleri

	f
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	15
29 Ekim Cumhuriyet Bayramı	15
İstiklal Marşının Kabulü	14
Kütüphaneler Haftası	12
10 Kasım	10
Çanakkale Zaferi	8

Öğretmenlere ortaokul öğrencileri için en gerekli buldukları belirli gün ve haftaların hangileri olduğu sorulduğunda Tablo 10'da görüldüğü gibi öğretmenlerin hepsi 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte 14 öğretmen İstiklal Marşının Kabulü, 12 öğretmen Kütüphaneler Haftası, 10 öğretmen 10 Kasım ve 8 öğretmen de Çanakkale Zaferi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 11: Öğretmenlerin Mevcut Olanlara Eklemek İstedikleri Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşleri

	f
Yaratıcılık Haftası	1

Öğretmenlere mevcut olan ve üzerinde durulan belirli gün ve haftalara eklemek istedikleri belirli gün ve haftalar olup olmadığı sorulmuş, Tablo 11'de görüldüğü gibi 1 öğretmen yaratıcılığı kullanmanın önemine yönelik bir hafta olması gerektiğini, örneğin Yaratıcılık Haftasının olabileceğini belirtmiştir. Böyle düşünen öğretmen "Öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini kullanmaları ve önemini bilmeleri gerekiyor. Bunun için yaratıcılık haftası eklenebilir. Bunun üzerinde daha çok durulursa programlar yoluyla önemi vurgulanabilir ve uygun etkinlikler düzenlenerek öğrencilere yaratıcı fikirlerini ortaya koyma fırsatı verilebilir" Ö5 diyerek görüşlerini dile getirmiştir.

Tablo 12: Öğretmenlerin Mevcut Belirli Gün ve Haftalardan Çıkarılması Gerektiğini Düşündükleri Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşleri

	f
Dünya Felsefe Günü	5
Girişimcilik Haftası	4

Öğretmenlere mevcut bulunan, hakkında program hazırlanan veya üzerinde durulan belirli gün ve haftalardan çıkarılması gerektiğini düşündükleri belirli gün ve haftaların olup olmadığı sorulduğunda Tablo 12'de görüldüğü gibi 5 öğretmen Dünya Felsefe Günü'nün, 4 öğretmen de Girişimcilik Haftasının çıkarılması gerektiğini belirtmiş, söz konusu günlerin öğrenci seviyesinin üzerinde olduğunu ve anlamının ortaokul öğrencileri tarafından tam olarak anlaşılmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerden biri bu konudaki görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir: "Bence Dünya Felsefe gününü çıkarmak lazım. Ortaokul seviyesindeki çocuklara bu günün öneminden bahsetmek zor oluyor. Etkinlik düzenlemek ve dersle ilişkilendirmek açısından da öğrenci seviyesinin üzerinde." Ö3.

Tablo 13: Öğretmenlerin Belirli Günler ve Haftalarla İlgili Çalışmaların Eğitim- Öğretim Süreci İçinde Daha Etkili Bir Şekilde Kullanılabilmesine ve Daha Yararlı Olmasına Yönelik Önerileri

	f
Uygulamalı çalışmalara yer verilmesi	10
Programların farklı ortamlarda sunulması	9
Farklı bir zaman ayrılması	9
Farklı bir hazırlık ortamının olması	7
Öğrenci merkezli olması	6
Öğretmenlere bu amaca yönelik kurs veya seminerler düzenlenmesi	5

Öğretmenlere belirli günler ve haftalarla ilgili programların daha yararlı olması ve eğitim- öğretim süreci içinde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesine yönelik önerileri sorulduğunda öğretmenlerin çoğu kâğıt üzerinde kalan çalışmalar değil de uygulamaya dayanan çalışmalara yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra 9 öğretmen hazırlanan programların okul veya sınıftan farklı ortamlarda da sunulabileceğini ifade etmiş, 9 öğretmen ise daha etkili hazırlıkların yapılabilmesi için bu işe farklı bir zaman ayrılması gerektiğini dile getirmiştir. Ayrıca 7 öğretmen farklı bir çalışma ortamının olması gerektiğini, 6 öğretmen öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenmesi gerektiğini, 5 öğretmen de belirli günler ve haftaların eğitim- öğretim süreci içinde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlere bu amaca yönelik kurs veya seminerler düzenlenmesinin yararlı olacağını belirtmiştir. Görüşleri alınan öğretmenlerden biri bu konuda şunları söylemiştir:

“Programların sadece okullarda veya sınıf içinde değil günün anlam ve önemine uygun olarak başka ortamlarda da sunulması yararlı olabilir. Bir de okullarda programları etkili hazırlamak için uygun mekân, uygun ortam olmalı. Yoksa tam olarak hazırlık yapılamıyor. Yeterince zaman da ayrılmıyor. Bence önemli günlerle ilgili mutlaka zaman ayırarak, emek vererek hazırlık yapmak lazım. Bir de öğrencileri işin içine dahil etmek lazım. Onlara daha çok görev vermeliyiz ki işi sahiplensinler, daha çok bilinçlensinler.”Ö7

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkçe öğretmenlerinin ortaokulda kutlanan veya anılan belirli gün ve haftalara yönelik olarak yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini değerlendirmek bu araştırmanın genel amacıdır. Bu amaçla yapılan araştırmanın bulguları incelendiğinde, öncelikle görüşme yapılan öğretmenlerin tümünün okullarında belirli gün ve haftalara yönelik kutlama ve anma programları düzenlendiği saptanmıştır. Öğretmenlere belirli gün ve haftalara yönelik etkinliklerin nasıl planlandığı sorulduğunda ise öğretmenlerin büyük çoğunluğu okul idaresi tarafından görevlendirilen öğretmenlerce planlandığını ifade etmişlerdir. Schorlin ve Wingo, ders dışı çalışmaların okulun idaresi ve kontrolü altında bulundurulması gerektiğini belirtmektedirler (Akt. Hesapçoğlu, 1998, s. 356). Okul idaresine bu konuda gerekli düzenlemeyi yapma yetkisinin verilmiş olmasının nedeni, yöneticilerin bu konuyu benimsemeleri oranında, düzenlenen etkinliklerdeki başarı oranının da o kadar yüksek olacağıdır (Binbaşıoğlu, 2000). Okul idaresinin belirli gün ve haftaların dağılımını yapmasının nedeni, belirli gün ve haftaların amacına uygun olarak planlı bir şekilde düzenlenmesini sağlamak, öğretmenler arasındaki dayanışmanın daha rahat sağlanması ve görev dağılımında adil davranıldığının hissettirilmesi olabilir (Şiringel, 2006).

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan biri de görüşme yapılan bazı öğretmenlerin belirli gün ve haftalara yönelik olarak hazırlanan programların ilgi çekici olması için özel bir çaba harcamamalarıdır. Buna dikkat ettiğini söyleyen öğretmenler ise programları genellikle günlük yaşamla ilişki kurarak planladıklarını ve programlarda farklı duylara hitap eden etkinliklere yer verdiklerini ifade etmişlerdir. Belirli gün ve haftalara yönelik etkinlikler, Türkçe derslerinde hedeflenen amaçlar doğrultusunda bilgilendirmeye imkân tanıdığı gibi öğrenilen bilgilerin günlük hayatta kullanılmasına da önemli katkıları olan çalışmalardır (Göçer, 2004). Bu bağlamda etkinliklerin günlük yaşamla ilişkisinin kurulması, öğrenilen bilgilerin günlük hayatta kullanılmasının yolunu açacağı için öğrenciler açısından daha ilgi çekici hâle gelebilir. Aynı şekilde bir öğretme etkinliği birden çok duyu organına hitap ederse öğrenme daha iyi ve kalıcı izli olmaktadır. Demirel'e (1998, s.79) göre de; eğitimde görsel ve işitsel araçlar kullanmak öğrenmenin kalıcılığını sağlama açısından çok önemli görülmektedir.

Türkçe öğretmenlerine belirli gün ve haftalara yönelik ne tür etkinlikler yaptıkları sorulduğunda öğretmenlerin en çok günün anlamını ve önemini anlatan yazılara ve şiirlere yer verdikleri bulgulanmıştır. Bunların yanı sıra bazı öğretmenler öğrenciler tarafından çeşitli oyunların sahnelendiğini ve okul korosunun şarkılar söylediğini ifade etmiştir. Bu bulgular tüm okullarda belirli gün ve haftalara yönelik programlar düzenlenmesine rağmen, genellenememekle birlikte bu çalışma grubu açısından, yıllardır aynı türde etkinliklerin programlarda yer aldığını, bunların dışında farklı etkinliklere yer verilmediğini göstermesi açısından dikkat çekicidir. Bir diğer bulgu olarak öğretmenlerin çoğu hazırladıkları programların sunumunda teknolojik araç-gereç kullandığını belirtmiş, kullanmayan öğretmenler ise buna gerekçe olarak teknolojik araç-gereçleri kullanma konusunda bilgi yetersizliklerinin bulunmasını, okullarının bu açıdan yeterli donanımına sahip olmamasını göstermişlerdir. Şiringel (2006) tarafından yapılan araştırmada da bu sonuca benzer nitelikte, öğretmenlerin büyük bir kısmı okullarının fiziki olanaklarının belirli gün ve haftalara yönelik faaliyetlerin yürütülmesi için yeterli olmadığını ifade etmiştir. Türkçe öğretmenlerine belirli gün ve haftaları Türkçe dersiyle nasıl ilişkilendirdikleri sorulduğunda öğretmenlerin büyük çoğunluğu ders kitabındaki ilgili metinlerin okunması, öğrencilere günün anlam ve önemine yönelik bilgi verilmesi yoluyla belirli gün ve haftaların işlendiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte farklı metin türlerinden konuyla ilgili örnekler okuduklarını ve o konu hakkında tartıştıklarını, öğrencilere günün konusuna uygun şiir ve kompozisyon yazdırdıklarını, konuyla ilgili olarak öğrencilerin çeşitli metinler getirdiklerini ve bu metinleri sınıfta okuduklarını, öğrencilere kutlanan veya anılan günle ilgili slayt, video, kısa film izlettirdiklerini ve o günle ilgili duygu ve düşüncelerini anlattırdıklarını dile getiren öğretmenler de bulunmaktadır. Şiringel (2006) tarafından yapılan araştırmada ise öğretmenlere okullarda Türkçe derslerinin işleniş sırasında belirli gün ve haftalardan yararlanıp yararlanmadıkları sorulduğunda öğretmenlerin sadece %21'i yararlandığını söylemiştir. Oysaki Türkçe dersi belirli gün ve haftalarla bağlantı kurmaya, bunları içerikle ilişkilendirmeye en müsait derslerdendir. Dil öğretiminin en önemli ve temel aracı metinlerdir. Metinler öğrencilerin dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmede önemli bir yere sahiptir (Güneş, 2013, s.2). Bu bağlamda Türkçe dersinde, konuya uygun metinlerin kullanılması, belirli gün ve haftaların dersle ilişkilendirilmesini sağlayan temel yol olacaktır. Dolayısıyla araştırmada görüşme yapılan öğretmenlerin ders kitabındaki ilgili metinlere yer vermeleri, farklı metin türlerinden konuyla ilgili örnekler okumaları, öğrencilerin çeşitli metinler getirmeleri ve sınıfta okumaları yoluyla yaptıkları etkinlikler Türkçe dersinde belirli gün ve haftaların etkili bir şekilde işlenmesine hizmet edecektir. Ayrıca Türkçe dersinde öğrencilere günün konusuna uygun şiir ve kompozisyon yazdırılması, öğrencilerin konuyla ilgili olarak getirdikleri metinleri sınıfta okumaları, o konu hakkında tartışmaları, öğrencilere kutlanan veya anılan günle ilgili slayt, video, kısa film izlettirilmesi ve o günle ilgili duygu ve düşüncelerinin anlatılması yoluyla belirli gün ve haftalara yer verilmesi; okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesini sağlayarak dersin en temel amacına yani dil becerilerinin geliştirilmesi amacına ulaşılmasına da yardımcı olacaktır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan biri de Türkçe öğretmenlerinin en fazla etkinlik düzenledikleri belirli gün ve haftalara yöneliktir. Bu bağlamda öğretmenler en çok 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, İstiklâl Marşının Kabulü, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, Kütüphaneler Haftası, 10 Kasım ve Çanakkale Zaferine yönelik etkinlik düzenlediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlere ortaokul öğrencileri için en gerekli buldukları belirli gün ve haftaların hangileri olduğu sorulduğunda ise öğretmenlerin hepsi 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte bazı öğretmenler İstiklâl Marşının Kabulü, Kütüphaneler Haftası, 10 Kasım ve Çanakkale Zaferini de gerekli bulmuşlardır. Bu bulgulardan yola çıkarak öğretmenlerin en fazla etkinlik düzenledikleri belirli gün ve haftalarla en gerekli buldukları belirli gün ve haftaların örtüştüğü söylenebilir. Şiringel (2006) tarafından yapılan araştırma sonucunda da benzer şekilde öğretmenlerin en çok 29 Ekim Cumhuriyet Bayramını ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını daha etkin şekilde işledikleri görülmüştür. Gültekin (2007) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise öğretmenlere göre ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftalar içinde en gerekli olan hafta Atatürk Haftasıdır. Öğretmenlerin Atatürk Haftasından sonra kutlanmasını çok gerekli gördükleri belirli gün ve haftalar; Çanakkale Şehitlerini Anma Günü, İlköğretim Haftası, Afet Eğitimi Hazırlık Günü, İstiklâl Marşının Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü'dür. Ünalın'a (2001, s. 265) göre Türkçe dersi, öğrencilerin ulusal kültürün değerli eserleri ile karşılaşmalarını sağlayarak ulusal bilinçlerini ve ulusal coşkularını geliştirmektedir. Dolayısıyla öğretmenler Türkçe dersinin bu misyonunu dikkate aldıkları ve bu günlerin Türkçe dersinin genel amaçlarına uygunluğunu göz önünde bulundurdıkları için söz konusu belirli gün ve haftaları belirtmiş olabilirler.

Araştırmada öğretmenlere mevcut belirli gün ve haftalara eklemek istedikleri ve mevcut olanlar içinde gereksiz buldukları belirli gün ve haftaların olup olmadığı sorulmuş, buna yönelik olarak da bazı bulgular saptanmıştır. Öğretmenlere mevcut belirli gün ve haftalara eklemek istedikleri belirli gün ve haftalar olup olmadığı sorulduğunda, bir öğretmen Yaratıcılık Haftasının eklenebileceğini ifade etmiştir. Türkçe Dersi Öğretim Programında öğrencilere kazandırılması amaçlanan temel becerilerden biri yaratıcı düşünmedir. Yaratıcılığın doğuştan var olduğu, sonradan yaratıcı olunamayacağı şeklindeki görüşler artık terk edilmektedir. Yaratıcılık zeka, yetenek, çevre vb. yoluyla doğru orantılı olarak artabilir. Çağdaş ülkelerde eğitime getirilen eleştirilerden biri yapılan uygulamalarla yaratıcılığın gelişiminin engellenmesidir. Oysa yaratıcılık bir süreç olarak eğitimle geliştirilebilir bir özelliktedir (Doğan, 2010). Bu bağlamda belirli gün ve haftalara Yaratıcılık Haftasını eklemek isteyen öğretmen, böyle bir haftanın bu becerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağını düşünmüş olabilir. Nitekim söz konusu öğretmen bu konuda “*Öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini kullanmaları ve önemini bilmeleri gerekiyor. Bunun için yaratıcılık haftası eklenebilir. Bunun üzerinde daha çok durulursa programlar yoluyla önemi vurgulanabilir ve uygun etkinlikler düzenlenerek öğrencilere yaratıcı fikirlerini ortaya koyma fırsatı verilebilir*” diyerek görüşünü ifade etmiştir.

Öğretmenlere hakkında program hazırlanan veya üzerinde durulan belirli gün ve haftalardan çıkarılması gerektiğini düşündükleri belirli gün ve haftaların olup olmadığı sorulduğunda ise bazı öğretmenler Dünya Felsefe Gününün ve Girişimcilik Haftasının çıkarılması gerektiğini belirtmiş, buna gerekçe olarak bu gün ve haftanın etkinlik düzenlemek ve dersle ilişkilendirmek açısından öğrenci seviyesinin üzerinde olmasını, anlamının ortaokul öğrencileri tarafından tam olarak anlaşılmasını göstermişlerdir. Gültekin (2007) tarafından yapılan araştırmada da bu sonucu destekler nitelikte, Girişimcilik Haftasının öğretmenler tarafından gereksiz bulunan haftalardan biri olduğu saptanmıştır. Ancak bazı önemli kavramların çocuklarda küçük yaşlarda oluştuğu, bazı önemli davranışların küçük yaşlarda kazanıldığı varsayıldığında, felsefe gibi önemli bir bilim alanının ve girişimciliğe yönelik davranışların öğrenci seviyesinin üzerinde olması nedeniyle mevcut belirli gün ve haftalardan çıkarılması doğru bir yaklaşım olmayabilir. Aksine bu kavramlardan yola çıkarak etkinlikler hazırlanması ve bu etkinliklerin sunulması söz konusu kavramlara yönelik farkındalığın oluşturulması, günlük hayatla ilişkilendirilmesi ve ilerleyen yıllar açısından bir alt yapının oluşturulması açısından yararlı olabilir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan biri de öğretmenlerin çoğunun belirli gün ve haftalara yönelik programlar hazırlanmasını ve bu programların sunulmasını yararlı bulmalarıdır. Böyle düşünen öğretmenlerin çoğu buna gerekçe olarak günün anlam ve önemini kavranmasına yardımcı olduğunu, öğrencileri sosyalleştirdiğini, öğrencilere sorumluluk alma duygusu yaşattığını ve öğrencilerin sözlü anlatım becerilerini geliştirdiğini belirtmiştir. Bunun dışında bazı öğretmenler ise yaşayarak öğrenmeyi sağladığını, öğrencilerin hayata dair önemli konuları öğrenmelerini ve duyarlılık kazanmalarını sağladığını, araştırma yapma becerisi kazandırdığını, öğrencilerde milli bilinç oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Göçer (2004) de öğretmenlerin belirttiği bu yararlar doğrultusunda, belirli gün ve haftaların öğrencilere sorumluluk alma ve yerine getirme alışkanlıklarını kazandırdığını, toplumsal görev ve sorumluluk bilincini geliştirdiğini, konuşma becerisini geliştirdiğini, araştırma yeteneği kazandırdığını, bilgiyi arayan, bulan, hayatında kullanan birey niteliğine kavuşturduğunu belirtmiştir.

Öğretmenlerin belirli gün ve haftalarla ilgili programların daha yararlı olması ve eğitim- öğretim süreci içinde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesine yönelik önerileri araştırma sonucunda elde edilen bir diğer bulgudur. Bu bağlamda öğretmenlerin çoğu kâğıt üzerinde kalan çalışmalar değil de uygulamaya dayanan çalışmalara yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu görüş oldukça önemli ve dikkate alınması gereken bir görüştür. Çünkü belirli gün ve haftalar yoluyla öğrencilere verilen bilgilerin günlük hayatta bir karşılığının, bir uygulama alanının olması bu çalışmaların daha yararlı olarak algılanmasını sağlayabilir. Çünkü ilkokuldan başlayarak eğitim kurumlarının her aşamasında uygulamaya ağırlık verilmeli ve öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretmenlerin çoğu belirli gün ve haftalarla ilgili programların daha yararlı olması ve eğitim- öğretim süreci içinde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için programların okul veya sınıftan farklı ortamlarda da sunulabileceğini, daha etkili hazırlıkların yapılabilmesi için bu işe zaman ayrılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmenler bu çalışmalar için ayrı bir zaman ayrılmasının yanı sıra okulda farklı bir çalışma ortamının da olması gerektiğini, öğrenci merkezli etkinlikler düzenlenmesi gerektiğini, öğretmenlere bu amaca yönelik kurs veya seminerler verilmesinin yararlı olacağını belirtmişlerdir. Şiringel (2006) tarafından yapılan araştırma sonucunda da benzer bulgulara rastlanmış, belirli gün ve haftalarda gerçekleştirilecek

etkinlikler için okulda belirli bir oda ya da sınıfın ayrılmış olmasının öğretmenlerin belirli gün ve haftalara olan ilgisini arttırıp arttırmayacağı sorulduğunda, öğretmenlerin %79'u arttıracığı şeklinde görüş belirtmiştir. Yani öğretmenlerin çoğu gerçekleştirilecek etkinlikler için okulda belirli bir oda ya da sınıfın ayrılmış olmasının öğretmenlerin belirli gün ve haftalara olan ilgisini arttıracığını ifade etmişlerdir. Ayrıca söz konusu araştırmada da öğretmenlerin, haftalık ders programı içinde belirli gün ve haftaların kutlanmasına yönelik ders saati dışında farklı bir zamanın bulunmasını önerdikleri, belirli gün ve haftalarla ilgili kurs ve seminerlere ihtiyaç duydukları saptanmıştır. Bu bağlamda araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Belirli gün ve haftalara yönelik olarak daha nitelikli ve işlevsel programların hazırlanabilmesi için öğretmenlere ders saati dışında ayrı bir zaman olanağı sağlanabilir.
- Okullarda belirli gün ve haftalara yönelik hazırlıkların daha rahat yapılabilmesi için uygun mekânlar oluşturulabilir.
- Belirli gün ve haftalarla ilgili daha farklı ve ilgi çekici etkinliklerin hazırlanması, hazırlanan programların sunumunda teknolojik araç-gereçlere yer verilmesine yönelik olarak öğretmenleri bilgilendirmek amacıyla kurs veya seminerler düzenlenebilir.
- Öğretmen adaylarına lisans eğitimleri sırasında Türkçe dersinde belirli günler ve haftalardan nasıl yararlanabileceklerine, eğitim- öğretim süreci içinde daha etkili bir şekilde nasıl kullanabileceklerine yönelik bir ders verilebilir.

Not: Bu çalışma 06-08 Kasım 2014 tarihlerinde Antalya'da 22 Ülkenin katılımıyla düzenlenen "3rd World Conference on Educational and Instructional Studies- WCEIS-2014"de bildiri olarak sunulmak olarak seçilmiş olup, JRET Bilim Kurulu hakemleri tarafından bu sayıda yayınlanmasına karar verilmiştir.

KAYNAKÇA

- Binbaşıoğlu C. (2000). *Okulda ders dışı etkinlikler*. İstanbul: Öğretmen Kitapları Dizisi MEB Yayınları.
- Can, N. (1997). Eğitim öğretimde etkili öğretmen ve yöneticinin nitelikleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 1-17.
- Demirel, Ö. (1998). *Genel öğretim yöntemleri*. Ankara: Kardeş Kitabevi.
- Doğan, N. (2010). Yaratıcı düşünme ve yaratıcılık. Ö. Demirel (Ed.), *Eğitimde yeni yönelimler* içinde (s. 167-192).
- Duruhan, K. ve Bedir, G. (2005). Devlet okullarında ve özel okullarda kutlanan ve anılan belirli gün ve haftaların etkililik düzeylerinin kıyası (Kayseri İli Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 168, 246-255.
- Eccles, J. & Templeton, J. (2002). Extracurricular and other after-school activities for youth. *Review of Research in Education*, 26, 113-180.
- Fredricks, J. & Eccles, J. (2005). Developmental benefits of extracurricular involvement: do peer characteristics mediate the link between activities and youth outcomes? *Journal of Youth and Adolescence*, 34(6), 507-520.
- Gholson, R. E. (1985). Student achievement and co-curricular activity participation. *NASSP Bulletin*, 69 (483), 17-20.
- Göçer, A. (2004). Türkçe öğretimine bir uygulama sahası olarak belirli günler ve haftaların kutlama etkinlikleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 32(162), 126-135.
- Gültekin, M. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların gerekliliği ve işe vurukluğu konusundaki görüşleri (Eskişehir ili örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 36(174), 72-87.

Güneş, F. (2013). Türkçe öğretiminde metin seçimi. *Ana dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-12.

Hesapçoğlu, M. (1998). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (5.Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Köse, E. (2003). Erzurum ilindeki ilköğretim okullarında ders dışı etkinliklere yönelik alt yapı olanakları ile ilgili bir ön araştırma. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, Eğitim Bilimleri Özel Sayısı*, 7, 205-214.

Köse, E. (2007). İlköğretim öğrencilerinin ders dışı etkinliklerini tercih etme nedenleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(3), 46-61.

MEB (2005). Millî eğitim bakanlığı ilköğretim ve ortaöğretim kurumları sosyal etkinlikler yönetmeliği. Tebliğler Dergisi, 2569. <http://.mebk12.meb.gov.tr> adresinden 16 Mart 2013 tarihinde alınmıştır.

Miles, M.,& Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA.

Paykoç, F. (1987). Güncel olaylarla belirli gün ve haftaların öğretimi. B. Özer (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 44-60). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Sözer, E. (1998). Sosyal bilgiler programının amaçları, ilkeleri ve temel özellikleri. G. Can (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi* içinde (s. 15-39). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Şiringel, N. (2006). *Sosyal bilgiler ve türkçe öğretmenlerinin ilköğretim 6. ve 7. sınıfta belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe öğretimi*. (2.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Varış, F. (1994). *Program geliştirme*. (5.Baskı). Ankara: Alkım Yayıncılık.